

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
Кафедра іноземних мов**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова приймальної комісії

О.Г.Осауленко

2024 р.

**ПРОГРАМА
СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВР**

Затверджено Вченою радою НАСОА,
протокол від 26.04.2024 року №10

Київ – 2024

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	3
ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРИ ЗАВДАНЬ СПІВБЕСІДИ.....	4
ВИМОГИ ДО СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК.....	5
ЗМІСТ ПРОГРАМИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ.....	7
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ.....	10
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	13

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступних випробувань з предмета «Українська мова» для абітурієнтів розроблена на підставі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 15.10.2015 №1085 «Положення про приймальну комісію вищого навчального закладу», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.11.2015 р. за №1353/27798, наказу Міністерства освіти і науки України від 06.03.2024 р. №266 «Про затвердження Порядку прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2024 році», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14.03.2024 р. за №379/41724, Правил прийому на навчання до Національної академії статистики, обліку та аудиту в 2024 році, затверджених Вченою радою Академії, протокол від 12.04.2024 р. №9, Положення про приймальну комісію Національної академії статистики, обліку та аудиту.

Програму вступного випробування у вигляді індивідуальної усної співбесіди з української мови розроблено відповідно до програми «Українська мова. 10–11 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. Рівень стандарту», затвердженої наказом МОН України № 1407 від 23.10.2017 р., з урахуванням Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України № 696 від 26.06.2018.

Індивідуальна усна співбесіда проводиться для перевірки знань, умінь, навичок та інших компетентностей вступника з української мови достатніх для здобуття вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра з відповідної спеціальності, за якою вступник має право проходити конкурсний відбір відповідно до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році у Національній академії статистики, обліку та аудиту.

Програма передбачає перевірку готовності вступника до здобуття ним вищої освіти, тобто наявність теоретичних знань з різних розділів мовознавства (фонетика, графіка, орфографія, орфоепія, лексика, фразеологія, морфеміка, морфологія, синтаксис, пунктуація, стилістика), практичних комунікативних та операційних умінь володіння українською мовою (граматика, лексика, стилістика), розвинених мовленнєвих навичок, логічних та соціально-когнітивних компетентностей, достатніх для формулювання власних думок, розуміння й мовленнєвого вираження комплексних проблем у соціальній сфері, індивідуальної навчальної діяльності, оволодіння методологією наукової діяльності, комунікативної соціальної взаємодії.

Індивідуальна усна співбесіда у вигляді комплексних різнотипних завдань дасть змогу виявити як суто мовознавчі теоретичні знання та практичні вміння абітурієнта щодо володіння українською мовою, так і надати комплексну оцінку індивідуального рівня особистісного розвитку й готовності до комунікативної соціально-психологічної взаємодії в процесі навчання у ЗВО.

Для проведення вступного випробування у вигляді індивідуальної усної співбесіди з української мови наказом ректора Національної академії статистики, обліку та аудиту створюється комісія, до складу комісії входять голова предметної екзаменаційної комісії, екзаменатори.

Оцінку рівня знань, умінь, навичок та компетентностей вступника здійснює екзаменаційна комісія, яка заносить результати індивідуальної усної співбесіди до екзаменаційної відомості та протоколу співбесіди.

ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРИ ЗАВДАНЬ СПІВБЕСІДИ

Індивідуальна усна співбесіда проводиться за білетами, складеними відповідно до навчальних програм з української мови для загальноосвітніх середніх навчальних закладів та Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови, за методикою, визначеною закладом вищої освіти. До комплекту завдань для індивідуальної усної співбесіди входить 20 білетів. Кожний білет складається з 3-х питань.

Індивідуальна співбесіда проходить в усній формі після попередньої підготовки вступником питань екзаменаційного білета.

Структура кожного білета включає в себе 3 завдання:

1. Завдання з мовознавчим аналізом словосполучення чи переліку слів, що може включати в себе фонетичний (співвідношення кількості букв і звуків, особливості фонетичного оформлення), орфографічний (правопис слів), морфемний (значущі частини слова, спільнокореневі слова), лексичний (значення слова, синонімія, омонімія, антонімія, особливості лексики за походженням і вживанням) чи фразеологічний (значення одиниць) аналіз компонентів. 3 бали.

2. Завдання із мовознавчим аналізом речення, що може включати в себе морфологічний (граматика частин мови, словозміна), синтаксичний (визначення членів речення, характеристика предикативного центру та їх груп, типів речення за різними класифікаціями, пунктограми) чи стилістичний (стилістична приналежність, редагування) аналіз. 3 бали.

3. Власне висловлювання, у якому абітурієнт демонструє рівень практичного володіння українською мовою, має викласти свою думку щодо проблемного питання, показуючи вміння структуровано й логічно формулювати думки, аргументувати свою позицію, ілюструвати її прикладами. 6 балів.

ВИМОГИ ДО СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Вступник повинен знати:

- алфавіт і графічну систему української мови, принципи наголошення;
- фонетичні явища уподібнення, спрощення й чергування;
- орфографічні правила правопису української мови;
- пряме й переносне значення слова;
- групи лексики за походженням (власне українська та запозичена) і за вживанням (загальноживана й діалектна, застарілі слова й неологізми);
- особливості будови й функціонування фразеологізмів;
- будову слова, його значущі частини.
- особливості самостійних та службових частин мови;
- специфіку іменника як частини мови;
- особливості прикметника як частини мови;
- специфіку числівника як самостійної частини мови;
- особливості займенника як частини мови.
- дієслово та його особливості як частини мови;
- специфіку прислівника як частини мови;
- особливості функціонування службових частин мови (прийменник, сполучник, частка) та вигуку;
- основні синтаксичні одиниці (словосполучення, речення) та їх структуру.
- особливості різних членів речення;
- основні функціональні стилі української мови;
- принципи побудови тексту власного висловлювання, його структуру та мовленнєве оформлення.

Вступник має вміти:

- розташовувати слова за алфавітом;
- наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм;
- визначати звукове значення букв у словах;
- розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків;
- розпізнавати орфограми й правильно писати слова з орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки;
- пояснювати лексичні значення слів;
- добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні;
- уживати слова в переносному значенні;
- пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні;
- визначати значущі частини й закінчення слова;
- розрізняти форми слова й спільнокореневі слова;
- розрізняти самостійні та службові частини мови;

- визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням;
- правильно відмінювати іменники;
- розпізнавати й відмінювати прикметники;
- визначати розряди прикметників за значенням;
- утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників;
- розпізнавати й відмінювати числівники;
- визначати сполучуваність числівників з іменниками;
- правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат;
- розпізнавати й відмінювати займенники;
- розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособове дієслово;
- визначати види, часи й способи дієслів;
- розпізнавати дієприкметники та дієприслівники;
- розпізнавати прислівники, визначати їхню синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників;
- правильно писати прислівники;
- розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки;
- розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою;
- розпізнавати частки, правильно їх писати;
- розпізнавати вигуки;
- розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення;
- розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за будовою, складом граматичної основи, за наявністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення);
- визначати структуру простого двоскладного речення, особливості зв'язку між підметом і присудком, другорядні члени речення;
- розпізнавати типи односкладних речень;
- розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями;
- добирати й конструювати складні речення;
- розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них;
- будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, вибраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети;
- формулювати, добирати доречні аргументи й приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини;

- правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти;
- знаходити й виправляти помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень, спираючись на засвоєні знання.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ

Тема 1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.

Алфавіт. Наголос. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [є], [и], [о] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення йо, ьо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н та нн у прикметниках, дієприкметниках і прислівниках, не, ні з різними частинами мови.

Тема 2. Лексикологія. Фразеологія

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова. Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Фразеологізми. Лексичні запозичення з інших мов.

Тема 3. Будова слова. Словотвір

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

Тема 4. Морфологія

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні й загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах).

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста і складна форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників.

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но*, *-то*). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но*, *-то*.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого і найвищого ступенів. Правопис прислівників на *-о*, *-е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні і підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Частка як службова частина мови. Правопис часток.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Тема 5. Синтаксис

Словосполучення і речення основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами та частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за

будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань)

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком.

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

Складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Складнопірядне речення. Складнопірядне речення, його будова. Головна й пірядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопірядному реченні. Основні види пірядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопірядні речення з кількома пірядними, розділові знаки в них.

Безсполучникове складне речення. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

Тема 6. Стилїстика

Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

Тема 7. Розвиток мовлення

Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Співбесіда з української мови зі вступниками оцінюється за принципом накопичувальної системи за 12-бальною системою. Оцінка переводиться за шкалою 100-200 балів, відповідно до таблиці переведення балів (табл.1).

Сумарна оцінка співбесіди складається з балів, накопичених за окремими критеріями оцінювання завдань. Максимальна можлива оцінка, відповідно до названих критеріїв, становить 200 балів. Під час випробування екзаменатори фіксують правильність відповідей у протоколі, який підписується головою екзаменаційної комісії та екзаменаторами і зберігається в особовій справі вступника.

Змістові блоки вступного випробування:

1. Завдання з мовознавчим аналізом словосполучення чи переліку слів (3 бали):

- завдання на фонетику – 1 бал,
- завдання на знання лексики й фразеології – 1 бал,
- завдання з орфографії – 1 бал.

2. Завдання із мовознавчим аналізом речення (3 бали):

- завдання на граматику – 1 бал,
- завдання з визначення членів речення – 1 бал,
- завдання на тип речення – 1 бал;

3. Власне висловлювання (6 балів):

- логіка викладу – 1 бал,
- грамотність мовлення та стилїстика – 2 бали,
- структурна повнота (вступ, основна частина, висновок) – 1 бал,
- наявність аргументів і їх доцільність – 1 бал,
- наявність та доцільність прикладу з життя чи твору мистецтва – 1

бал.

Таблиця 1

ТАБЛИЦЯ
переведення середнього бала, обрахованого за 12-бальною шкалою, в шкалу
100-200

1	100	4	120	8	160
1,1	100	4,1	121	8,1	161
1,2	100	4,2	122	8,2	162
1,3	100	4,3	123	8,3	163
1,4	100	4,4	124	8,4	164
1,5	100	4,5	125	8,5	165
1,6	100	4,6	126	8,6	166
1,7	100	4,7	127	8,7	167
1,8	100	4,8	128	8,8	168
1,9	100	4,9	129	8,9	169
2	100	5	130	9	170
2,1	101	5,1	131	9,1	171
2,2	102	5,2	132	9,2	172
2,3	103	5,3	133	9,3	173
2,4	104	5,4	134	9,4	174
2,5	105	5,5	135	9,5	175
2,6	106	5,6	136	9,6	176
2,7	107	5,7	137	9,7	177
2,8	108	5,8	138	9,8	178
2,9	109	5,9	139	9,9	179
3	110	6	140	10	180
3,1	111	6,1	141	10,1	181
3,2	112	6,2	142	10,2	182
3,3	113	6,3	143	10,3	183
3,4	114	6,4	144	10,4	184
3,5	115	6,5	145	10,5	185
3,6	116	6,6	146	10,6	186
3,7	117	6,7	147	10,7	187
3,8	118	6,8	148	10,8	188
3,9	119	6,9	149	10,9	189
		7	150	11	190
		7,1	151	11,1	191
		7,2	152	11,2	192
		7,3	153	11,3	193
		7,4	154	11,4	194
		7,5	155	11,5	195
		7,6	156	11,6	196
		7,7	157	11,7	197

	7,8	158	11,8	198
	7,9	159	11,9	199
			12	200

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Літвінова І., Гарюнова Ю., Тищенко З., Бутко С. Українська мова. Інтерактивний довідник-практикум із тестами. Підготовка до ЗНО. – Харків: Ранок, 2020. – 384 с.
2. Літвінова І., Гарюнова Ю. Українська мова і література. Власне висловлення. Робочий зошит. – Київ: Літера ЛТД, 2019. – 96 с.
3. Терещенко В., Головань Г., Сергеева Н., Кривопуст Н. Українська мова. Комплексна підготовка до ЗНО. – Київ: Генеза, 2021. – 256 с.
4. Заболотний В., Дияк О., Прудка В. 2017 ЗНО: Українська мова. Комплексне видання ДПА+ЗНО. – Київ: Літера ЛТД, 2016. – 430 с.
5. Білецька О. Українська мова ЗНО 2022. Комплексна підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. – 624 с.
6. Авраменко О., Блажко М. ЗНО 2021. Українська мова. Для технічних вузів (комплект із 2 книг). – Київ: Грамота, 2020. – 434 с.
7. Авраменко О. ЗНО 2022. Українська мова та література. – Київ: Грамота, 2021. – 496 с.
8. Витвицька С. Українська література ЗНО 2022. Комплексне видання. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. – 480 с.
9. Заболотний О., Заболотний С. Українська мова та література ЗНО 2022. Повний курс. Типові тестові завдання Комплект. – Київ: Літера ЛТД, 2021. – 592 с.
10. Авраменко О., Дідух Т., Чукіна В. ЗНО 2022 Українська мова та література. Власні висловлення. – Київ: Грамота, 2021. – 72 с.